

Sygn. Akt IXKz332)13

POSTANOWIENIE

Dnia 20 czerwca 2013r.

Sąd Okręgowy w Kielcach Wydział IX Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący – SSO Krzysztof Sójka (spr)

Sędziowie SO Andrzej Ślusarczyk

SR Dorota Kaniowska (del)

Protokolant st. sekr. Sąd. Beata Janus

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Jerzego Piwko
po rozpoznaniu

w sprawie przeciwko Wojciechowi Lubawskiemu , Czesławowi
Gruszewskiemu, Krzysztofowi Soleckiemu, Bogdanowi Klikowiczowi ,
Wojciechowi Grubnerowi i Wojciechowi Kiełkowi
oskarżonym o przestępstwo z art.231§1kk we zw. z art. 35 ust.1 w zw. z art.6
ust.2pkt.10 ustawy o ochronie zwierząt

zażalenia wniesionego przez Stowarzyszenie Obrona Zwierząt w Jędrzejowie
na postanowienie Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 23 listopada 2012r
w przedmiocie umorzenia postępowania karnego
na podstawie art. 437§1kpk

postanawia :

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie , a kosztami sądowymi za
postępowanie odwoławcze obciążyć Skarb Państwa

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Kielcach podstawie art.
17§1pkt.9kpk umorzył postępowanie przeciwko Wojciechowi Lubawskiemu ,
Czesławowi Gruszewskiemu, Krzysztofowi Soleckiemu, Bogdanowi

Klikowiczowi , Wojciechowi Grubnerowi i Wojciechowi Kielkowi oskarżonym o czyn z art.231§1kk we zw. z art. 35 ust.1 w zw. z art.6 ust.2pkt.10 ustawy o ochronie zwierząt , kosztami procesu obciążył Skarb Państwa .

Zażalenie na wskazane postanowienie wniósł oskarżyciel posiłkowy subsydiarny Stowarzyszenie Obrona Zwierząt i zarzucił naruszenie przepisów prawa , poprzez błędne uznanie, iż Stowarzyszenie nie posiada statusu pokrzywdzonego , przez co nie jest uprawnione do wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia w niniejszej sprawie , jak też, że nie został spełniony układ procesowy umożliwiający złożenie subsydiarnego aktu oskarżenia .

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do merytorycznego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Kielcach .

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie wniesione przez Stowarzyszenie Obrona Zwierząt, a zwłaszcza podniesione tam argumenty są zasadne , jednakże wniesiony środek zaskarżenia nie mógł w aktualnym układzie procesowym doprowadzić do uchylenia zaskarżonego postanowienia.

Odnosząc się do argumentów podniesionych przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia , zgodzić się należy jedynie z tym, iż rzeczywiście w układzie procesowym jaki istnieje w niniejszej sprawie, przynajmniej aktualnie , wystąpiła negatywna przesłanka procesowa skutująca niedopuszczalnością procesu karnego określona w art. 17§1pkt.9kpk tj. brak skargi uprawnionego oskarżyciela.

Uchylając poprzednio wydane postanowienie z dnia 23.11.2012r. o umorzeniu postępowania Sąd Okręgowy w postanowieniu z dnia 21.02.2013r. wskazał na potrzebę zestawienia treści obowiązujących przepisów regulujących warunki i dopuszczalność odmowy wszczęcia i umorzenia

postępowania z oceną rzeczywiście przeprowadzonych w toku niniejszego postępowania czynności procesowych, przy uwzględnieniu treści art. 118kpk, dla ustalenia znaczenia prawnego decyzji prokuratora z dnia 30.12.2011 roku. Nie ulega wątpliwości, że w świetle przepisów art. 55kpk i art. 330kpk rozstrzygnięcie tego problemu ma istotne znaczenie dla oceny, czy Stowarzyszenie Obrona Praw Zwierząt w Jędrzejowie dochowało wymogów formalnych do wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia. W tym zakresie Sąd Rejonowy w istocie jednak zaleceń tych nie wykonał. Przedstawiając przebieg postępowania przygotowawczego Sąd I instancji skupił się wyłącznie na tym, iż prokurator wydając decyzję o odmowie wszczęcia śledztwa z dnia 30.12.2011r. przekroczył 30-dniowy termin od złożenia zawiadomienia o przestępstwie przez Stowarzyszenie, co jednak w ocenie Sądu Rejonowego nie pozbawiało tego postanowienia znaczenia prawnego jakie nadał mu prokurator.

Tymczasem jednak problem przekroczenia 30-dniowego terminu przez prokuratora ma w istocie mniejsze znaczenie. Zwrócić natomiast należy uwagę na charakter i rodzaj czynności procesowych przeprowadzonych w okresie od złożenia zawiadomienia o przestępstwie przez Stowarzyszenie do wydania postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa. Z akt sprawy niniejszej wynika bowiem, że Stowarzyszenie Obrona Zwierząt w Jędrzejowie zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przez lekarzy weterynarii złożyło w dniu 25.10.2010r., zaś o popełnieniu przestępstwa przez urzędników Urzędu Miasta Kielc w dniu 17 listopada 2010r. Pismem z dnia 29 listopada 2010r. prokurator poinformował Stowarzyszenie, że przedmiotowe zawiadomienia zostały dołączone do akt toczącego się już postępowania przygotowawczego o sygn.. 2Ds 1264)10.

Zgodnie z art. 305§1kpk niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia o przestępstwie organ powołany do prowadzenia postępowania

przygotowawczego obowiązany jest wydać postanowienie o wszczęciu lub odmowie wszczęcia śledztwa, przy czym zgodnie z art. 307§1kpk przed wydaniem tego postanowienia można żądać uzupełnienia danych zawartych w zawiadomieniu lub dokonać sprawdzenia faktów w tym zakresie, co może odbyć się poprzez przesłuchanie w charakterze świadka osoby składającej zawiadomienie. Co istotnej jednak czynności sprawdzające nie mogą przerodzić się w czynności procesowe, takie jak przesłuchanie, przeszukanie itp., ponieważ nie mają one służyć zastępowaniu postępowania przygotowawczego, lecz zapobieganiu prowadzenia postępowań zbędnych. Analiza przebiegu niniejszego postępowania prowadzi jednak do wniosku, iż czynności procesowe o charakterze dowodowym w związku ze złożonymi przez Stowarzyszenie Obrona Praw Zwierząt były prowadzone, bowiem przesłuchano w charakterze świadków lekarzy weterynarii, czy urzędników Urzędu Miasta odpowiedzialnych za nadzór nad Schroniskiem dla Bezdomnych Zwierząt w Dyminach. W tej sytuacji, skoro prokurator w związku ze złożonymi zawiadomieniami o przestępstwie poinformował Stowarzyszenie, że zostały dołączone do akt już toczącego się postępowania o sygn.. 2Ds1264)10, to wbrew wywodom Sądu Rejonowego zawartym w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, nie można uznać, iż były to tylko informacje dołączone do akt, ale należy przyjąć, iż okoliczności powołane w przedmiotowych zawiadomieniach zostały objęte dochodzeniem, o czym przekonuje zakres podjętych czynności dowodowych. Okoliczność zaś, iż postępowanie przygotowawcze o czyn z art. 231§1kk winno się toczyć w formie śledztwa, a nie dochodzenia dla uprawnień zawiadamiającego o przestępstwie nie ma żadnego znaczenia, bowiem gospodarzem tego postępowania jest prokurator, który jako podmiot fachowy winien czuwać na prawidłową jego formą.

W tej sytuacji procesowej prokurator kierując akt oskarżenia przeciwko Grażynie Khier w sprawie 2Ds1264)10 i nie znajdując podstaw do postawienia zarzutów i oskarżenia innych osób winien wszczęte już dochodzenie umorzyć, a nie jak uczyniono wyłączyć materiały w sprawie uprzednio dołączonych zawiadomień o popełnieniu przestępstwa złożonych przez Stowarzyszenie Obrona Praw Zwierząt z siedzibą w Jędrzejowie i dopiero w dniu 30 grudnia 2011 roku wydać postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa. **W tej sytuacji Sąd Okręgowy w składzie tu orzekającym uznał, iż postanowienie prokuratora o odmowie wszczęcia śledztwa z dnia 30.12.2011r. należy traktować jako postanowienie o umorzeniu.**

Powyższe powoduje, że w tej sytuacji nieco inaczej ocenić należy spełnienie przez Stowarzyszenie Obrona Praw Zwierząt w Jędrzejowie wymogów formalnych określonych w art. 55§1kpk w zw. z art.330kpk do wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia. Postanowienie z dnia 30.12.2011 r. zostało zaskarżone przez Stowarzyszenie, a następnie uchylone przez Sąd Rejonowy w Kielcach, który wówczas już wskazał, iż w istocie decyzja prokuratora została błędnie nazwana, a jej znaczenie procesowe winno być oceniane jako postanowienie o umorzeniu postępowania. Po uchyleniu, postanowieniem z dnia 8 czerwca 2012r. prokurator wszczął śledztwo, które następnie postanowieniem z dnia 29 czerwca 2012r. umorzył. Zażalenie na to postanowienie w dniu 15.07.2012r. ponownie wniosło Stowarzyszenie, które to zażalenie zostało postanowieniem prokuratora z dnia 27.12.2012r. uwzględnione. Następnie w dniu 29.12.2012r. prokurator po raz kolejny umorzył śledztwo.

Wobec uznania, iż postanowienie z dnia 30.12.2011r. było w istocie postanowieniem o umorzeniu postępowania, które zostało zaskarżone przez pokrzywdzonego i uchylone przez Sąd Rejonowy i następnie wydania

kolejnych dwóch postanowień o umorzeniu śledztwa powstaje problem oceny , czy prokuratorowi przysługiwało uprawnienie do przychylenia się do zażalenia Stowarzyszenia i w związku z tym , które z wydanych postanowień jest postanowieniem powtórным o którym mowa w art. 55§1kpk .

W ocenie Sądu Okręgowego w sytuacji procesowej jaka ma miejsce w niniejszej sprawie , w szczególności uznania, iż postanowienie z dnia 30.12.2011r. było postanowieniem o umorzeniu , **prokurator błędnie wydał postanowienie o przychyleniu się do zażalenia pokrzywdzonego wniesionego na postanowienie z dnia 29.06.2012r.** Zgodnie z art. 330§1kpk jeżeli prokurator nadal nie znajduje podstaw do wniesienia aktu oskarżenia wydaje ponownie postanowienie o umorzeniu postępowania , na ponowne postanowienie nie przysługuje zażalenie , należy natomiast poinformować pokrzywdzonego o tej decyzji i pouczyć , że w terminie miesiąca od otrzymania zawiadomienia o postanowieniu może wnieść subsydiarny akt oskarżenia . Tak nie uczyniono w niniejszej sprawie , a po wniesieniu zażalenia przez Stowarzyszenie na postanowienie z dnia 29.06.2012r. prokurator w oparciu o art. 327§3kpk zlecił przeprowadzenie czynności w zakresie argumentów podniesionych w zażaleniu i w piśmie stanowiącym jego uzupełnienie. W wyniku tych czynności prokurator powołując w podstawie prawnej art. 463§1kpk i art. 465§1kpk uwzględnił zażalenie i wpisał sprawę pod nowy numer (post. z dnia 27.12.2012r.) Powyższa decyzja prokuratora spowodowała uchylenie postanowienia z dnia 29.06.2012r. , a zatem utraciło ono byt prawny . Co prawda prokurator decyzję o przychyleniu się do zażalenia podjął w oparciu o przepisy art.463§1kpk w zw. z art. 465§1kpk , i niewątpliwie była to decyzja błędna , to jednak prowadzone w okresie między 29.06.2012r. a 27.12.2013r. czynności procesowe mogły mieć swoje uzasadnienie i oparcie w decyzji o podjęciu na nowo umorzonego postępowania , co przewiduje przepis art. 327§1i3kpk . Obowiązujące przepisy

kpk nie wykluczają możliwości podjęcia na nowo umorzonego postępowania, nawet wobec skierowania subsydiarnego aktu oskarżenia . W tej sytuacji ponownym postanowieniem o umorzeniu o którym mowa w art. 330§2kpk jest postanowienie z dnia 29 grudnia 2012r. i to orzeczenie , a właściwie jego doręczenie ze stosownym pouczeniem, stanowi punkt wyjścia do oceny, czy wniesiony przez Stowarzyszenie Obrona Praw Zwierząt w Jędrzejowie subsydiarny akt oskarżenia został wniesiony z zachowaniem wymogów wskazanych w przepisach .

Stowarzyszenie Obrona Praw Zwierząt w Jędrzejowie niniejszy subsydiarny akt oskarżenia wniosło w dniu 10 sierpnia 2012r. , a zatem w czasie kiedy prawnie skutecznym było postanowienie prokuratora o umorzeniu śledztwa z dnia 29.06.2012r. dopiero bowiem w dniu 27.12.2012r. prokurator przychyłając się do zażalenia uchylił to postanowienie i ponownie umorzył śledztwo w dniu 29.12.2012r. Wskazana wyżej decyzja prokuratora o uchyleniu postanowienia z dnia 29.06.2012r. spowodowała , że utraciło ono byt prawny, ale dopiero w dniu 27.12.2012r. Dlatego też subsydiarny akt oskarżenia wniesiony przez Stowarzyszenie Obrona Praw Zwierząt w Jędrzejowie w dniu 10 sierpnia 2012r. był złożony przedwcześnie , bowiem dopiero wydanie przez prokuratora ponownego postanowienia o umorzeniu śledztwa w dniu 29.12.2012r. powodowało, iż pokrzywdzony , który wykorzystał uprawnienia przewidziane w art. 306§1kpk (Stowarzyszenie zaskarżyło postanowienie z dnia 30.12.2011r. , które zostało uchylone przez Sąd Rejonowy) mógł w terminie miesiąca od zawiadomienia go o postanowieniu wnieść subsydiarny akt oskarżenia. W dacie wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia tj. 10.08.2012r. Stowarzyszenie Obrona Praw Zwierząt w Jędrzejowie nie nabyło jeszcze uprawnień oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego , a zatem wystąpiła negatywna przesłanka procesowa skutkująca niedopuszczalnością procesu karnego określona w art. 17§1pkt.9kpk tj. brak skargi uprawnionego oskarżyciela.

Odrębną kwestią pozostaje prawidłowość doręczenia postanowienia z dnia 29.12.2012r. i pouczeń skierowanych do pokrzywdzonego . Z akt sprawy wynika, iż do postanowienia dołączone jest pouczenie ogólne o możliwości zaskarżenia go do sądu , które to pouczenie nie ma zastosowania w tej konkretnej sytuacji . Każde pouczenie o uprawnieniach strony w związku z wydaniem określonej decyzji procesowej powinno być bowiem dostosowane do konkretnej sytuacji i wyraźnie wskazywać sposób postąpienia w danym przypadku. Nie ma przy tym znaczenia, że organ posługuje się określonymi formularzami, jako że zawarte w nich pouczenia należy zawsze dostosować do realiów procesowych danej sprawy. Pokrzywdzony zaś, tak jak każda strona postępowania karnego, nie może ponosić konsekwencji procesowych z powodu braku prawidłowego pouczenia, na co wyraźnie wskazuje art. 16 § 1 k.p.k. Powyższe ma istotne znaczenie zwłaszcza jeżeli uwzględni się, iż termin miesięczny określony w art. 55§1kpk nie jest terminem zawitym, a zatem nie podlega przywróceniu .

Odnosząc się z kolei do tego, czy Stowarzyszenie Obrona Praw Zwierząt w Jędrzejowie jest pokrzywdzonym w rozumieniu art. 49§1kpk , to **w tym zakresie wbrew wywiodom Sądu Rejonowego brak jest wątpliwości.** Przyjęta przez prokuratora w postanowieniu z dnia 30.12.2012r. kwalifikacja prawna czynów i powołanie art. 35 ust.1 ustawy o ochronie zwierząt powoduje , że Stowarzyszenie Obrona Praw Zwierząt w Jędrzejowie jest pokrzywdzonym w rozumieniu art. 49§1kpk .

Uwzględniając wyżej wskazane argumenty orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.

SSO Andrzej Ślusarczyk

SSO Krzysztof Sójka

SSR Dorota Kaniowska

Na oryginale właściwe podpisy

Za zgodność świadczy .....

Niniejsze postanowienie jest prawomocne,
zaskarżeniu nie podlega

